

*Zpravodaj
města Štramberka*

4/2005

OBSAH

<i>Vojtěch Petráš</i> Štramberk — Pohled ze Skalky	titulní strana obálky
<i>Josef Ulrich</i> Stramberg (in Bad Stramberg, Nesselsdorf 1913, obr. u s. 8)	2. strana obálky
<i>Věra Michnová</i> Zprávy z radnice	4
Jak jsme společensky a kulturně prožili čtvrté čtvrtletí 2005	5
Trocha zamyšlení nad kulturou a společností	7
<i>PhDr. Jaroslava Grobcová</i> Legenda o hoře Kotouč	8
<i>Věra Horáková</i> Bejvávalo	9
<i>Tomáš Žerdík</i> Kronika Tomáše Žerdíka ze Štramberka 1790—1873 (soukromá sbírka, přepis Mgr. Zd. Genserková), část V.	11
<i>Martin Bár</i> Kronika Martina Bára ze Štramberka 1701—1863 (SOkA Nový Jičín), část V.	13
<i>Bohumil Kresta</i> Matěj Tanner	15
<i>PhDr. Anička Hřčková</i> Světki a svěťice v lidové kultuře, část V	17
<i>K. J. Maška</i> Pravěké nálezy ve Štramberku, část X., kresba V. Petráš	20
<i>Josef Adamec</i> Štramberk a německá okupace, část III.	22
<i>Bohuslav Kresta</i> Páter Šuránek — dělník, část II.	25
<i>Zdeněk Bár</i> Z Kroniky Svazu skautů R. Č. S. Štramberk, 1. oddíl, část III.	30—31
<i>Autor neznámý</i> Štramberk, rok nejištěn	4. strana obálky

———— ZPRAVODAJ MĚSTA ŠTRAMBERKA č. 4/2005 ————

Zodpovědný redaktor: Aleš Durčák. **Redakční rada:** Karel Hřček, PhDr. Anna Hřčková, Bohumil Kresta, Josef Marek, Věra Michnová, Mgr. Jana Milichová a Vojtěch Petráš. **Jazykové korektury:** Aleš Durčák. Copyright si podržují autoři, kteří rovněž ručí za věcnou správnost jednotlivých příspěvků. Redakce si vymezuje právo stylistických úprav a krácení textu. Nevyžádané materiály zůstávají součástí archivu ZMŠ. Adresa redakce: Muzeum Zdeňka Buriana, Náměstí 456, 742 66 Štramberk, tel.: 556 852 240, e-mail: mzb@stramberk.cz. **Vydává:** Městský úřad Štramberk (tisk povolen rozhodnutím č.j. 1217/94–RR–408 referátu regionálního rozvoje Okresního úřadu v Novém Jičíně dne 3. 11. 1994). Vychází: 4× ročně. **Výroba:** Tiskárna a nakladatelství *Beatris*, Dobrá. Prosinec 2005.

Zprávy z radnice

Věra Michnová

Byla zpracována studie pod názvem Regenerace sídliště Bařiny, která řeší poměrnou část stížností občanů Bařin — odstavná parkoviště pro osadu zahrádkářů, posílení parkovacích míst u obytných domů, dobudování sítě chodníků, posílení sběru komunálního odpadu, výsadbu a údržbu zeleně, sportovní hřiště pro děti a mládež, posílení separovaného odpadu, doplnění laviček a odpadkových košů, výstavba garáží aj. Tuto studii zpracovala ing. arch. Pavla Kašubová a lze ji plnit v etapách, což je dobrá zpráva, jen najít finance.

Probíhá další fáze privatizace bytového fondu v domech ve vlastnictví města.

Byla zakoupena nová multikára s M26 s pluhem a sypačem, což by mělo posílit vozový park Technické správy města Štramberka.

Firma Ikis, s.r.o. Brno zajistila komplexně zadávací řízení veřejné zakázky na areál rekreace a relaxace Libotín—Štramberk, rekonstrukci plaveckého bazénu. Město uspělo se žádostí na rekonstrukci přírodního koupaliště a dostalo dotaci z Ministerstva pro místní rozvoj ve výši necelých 9 mil. Kč a město musí zajistit spoluúcast ve výši asi 4 mil. Kč.

Byla vybrána firma GHC Invest, s.r.o. Praha na realizaci rekonstrukce koupaliště, tedy plaveckého bazénu, na Libotíně.

Město uspělo i v dalších žádostech o dotace z programu PHARE 2003 na dokončení průtahu městem ve výši 9,5 mil. Kč a spoluúcast města je něco přes 3 mil. Kč a další peníze na dostavbu a rekonstrukci objektů Základní školy ve výši 17,2 mil. Kč, což je dotace z prostředků rozpočtu Parlamentu ČR. V letošním roce se dokončila II. fáze — zateplení spojovacího krčku mezi ZŠ a tělocvičnou, výměna oken, rekonstrukce školního skleníku, nadstřešení, rekonstrukce učebny zeměpisu a přírodopisu a vytápění spojovacího krčku za 4,15 mil. Kč.

Zdárně byla dokončena rekonstrukce bývalé ubytovny na Bařinách čp. 751 za 13,2 mil. Kč.

Ve dnech 1. 12.—3. 12. 2005 nás navštívila delegace z polského města Sandomierz s nimiž bychom rádi navázali družbu v různých oblastech činnosti. Našly se čtyři styčné body—oblast sportu, kultury, podpory cestovního ruchu a oblast školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže s tím, že by bylo možné pořádat společné i výměnné akce jak u nás, tak v Sandomierzi. Zatím je tato spolupráce v plenkách, ale čas ukáže, co dobrého nám to přinese.

Připravujeme se na veletrh cestovního ruchu Regiontour a GO do Brna, který proběhne začátkem ledna ve dnech 12.—14. 1. 2006.

Jak jsme prožili společensky a kulturně poslední čtvrtrok 2005

Věra Michnová

V neděli 2. října navštívil Trúbu ministr pro místní rozvoj Radko Martínek a zahájil tím akci pořádanou Českou centrálou cestovního ruchu v rámci aktivit „Kudy z nudy“ — Podzemní putování po rozhlednách České republiky. Měli jsme čest být prvními ze všech.

Hned v pondělí 3. října v Kulturním domě byla pro dětskou veřejnost pohádka plná dobrodružství Pirátská pohádka, kterou pro naše děti sehráli členové Divadýlka Mrak z Brna.

7. října se Kulturním domem rozezněly známé melodie z operet v podání operetních umělců z ostravských divadel v komponovaném představení Láska brány otevírá. Program měl velký úspěch u návštěvníků.

9. října se v našem farním kostele sv. Jana Nepomuckého uskutečnil jeden ze Svatováclavských koncertů pořádaných o.s. Svatováclavský festival Ostrava ve spolupráci s firmou Šmíra—print, s.r.o. Ostrava a městem Štramberkem. V programu vystoupili Alfréd Strejček recitace, Aleš Bárta varhany a pěvecký part v basovém provedení zazpíval Ivo Hrachovec. Také tento koncert měl obrovsky pozitivní ohlas.

14. října divadelní spolek Divadlo pod věží sehrál reprízu divadelního představení pro tři herce a kostelní scholu „Pilátova žena“ pod zdařilým režisérským vedením Josefa Marka.

V nočním volejbalovém turnaji v naší tělocvičně se z 27. na 28. října utkalo 26 družstev. Tento volejbal už má svou tradici hlavně mezi mládeží a pořádá jej DDM Štramberk v čele s Reginou Šmahlíkovou.

5. listopadu se uskutečnil II. ročník Štramberských strašidel na Náměstí, kterou pořádala firma Šmíra—print, s.r.o. Ostrava. Byla přehlídka masek, soutěž ve vyřezávání dýní, vystoupila žongléřská skupina Cyberfire s ohňovým představením, vítězové byli odměněni.

Tradiční podzimní koncert Sdružení hudebníků dechového orchestru města Štramberka se konal 12. listopadu a byl věnován „mladým sedmdesátníkům“ Mgr. Stanislavu Horákoví a Vladimíru Studničkovi. Samozřejmě, že koncert byl velmi úspěšný.

Tradiční turnaj smíšených čtveřic ve volejbale uspořádal DDM Štramberk 17. listopadu 2005. Turnaje se zúčastnilo 30 družstev.

Již po dvanácté se mohli sejít příznivci cimbálové muziky na Posezení u cimbálu 18. listopadu v Kulturním domě. Vystoupila cimbálová muzika Valašský vojvoda z Kozlovic. Sál byl vyprodán, nálada byla senzační a manželé Střechovi zajistili ochutnávku letošních vín z jižní Moravy.

19. listopadu pořádala firma Šmíra—print, s.r.o. Ostrava II. ročník Slavností mladého vína částečně na Náměstí a částečně ve svých provozovnách a také v Kulturním domě.

V restauraci na Libotíně proběhl I. ročník karetní hry „Štramberský vůl“ 19. listopadu 2005.

20. listopadu lidé zaplnili prostory Muzea Zdeňka Buriana neboť jsme měli vernisáž výstavy Štramberské Vánoce. V programu vystoupili členové a členky hudební skupiny Ogaři, zpěvačky a zpěváci, Josef Hrček s lidovým vyprávěním o příhodách v době adventu, které čerpal z historických pramenů a průvodní slovo měla Věra Michnová.

26. listopadu firma Technoprojekt a.s. Ostrava přizvala zájemce a příznivce do Chaty dr. Hrstky na posezení s country skupinou Cizinci.

2. prosince město pozvalo děti ze štramberských školek do divadla na představení Kašpárek a loupežníci, kterou pro ně připravily divadelní soubory Divadlo pod věží a dětský divadelní soubor pod režisérskou taktovkou Josefa Marka. Skvělá pohádka a skvělé herecké výkony všech herců.

3. prosinec byl v našem městě den věnovaný mikulášským oslavám. Z Ostravy přijel historický parní vlak o půl jedenácté, kde na návštěvníky čekali Mikuláš a čerti a děti dostaly dárky. Čerti pak turisty doprovodili na Náměstí, kde na ně čekala Mikulášská diskotéka, různé soutěže, stánky s občerstvením, což vše zajišťovala firma Šmíra–print, s.r.o. Ostrava. Z Náměstí mohli pokračovat do areálu hradu, kde na ně čekala další překvapení a plnění čertovských úkolů, pekelné ohně na hradním nádvoří, občerstvení, lahodné pekelné i nebeské nápoje. Poté, co děti splnily úkoly, mohly si vybrat nějakou dobrotu z truhly plné sladkostí. To pro změnu pro děti připravila firma Technoprojekt, a.s. Ostrava. Ve 13.00 hod. si zaplatila firma Šmíra–print, s.r.o. Ostrava pro návštěvníky z historického vlaku představení Kašpárek a loupežníci.

Pro místní děti a děti z nejbližšího okolí byla tato pohádka i s následnou mikulášskou nádloukou připravena v 15.30 hod. Na obou představeních bylo plno a děti byly moc spokojené.

11. prosince ve farním kostele byl Adventní koncert. Průvodní slovo měla ing. Dana Marková, koncert s chrámovým sborem i scholou nastudoval jejich vedoucí Pavel Hykel a na varhany doprovázela Magdalena Křupalová. V programu dále vystoupili hosté — na varhany P. Strakoš, zpěv M. Jurečka a na housle H. Gold. Koncert byl krásný a přiblížil posluchačům díla klasiků naší i světové sakrální hudby.

15. prosince děti ze Základní umělecké školy Zdeňka Buriana měly svůj Vánoční koncert v Kulturním domě.

17. prosince se v restauraci na Dallasu sešli vyznavači karetních her na Vánočním turnaji v mariáši.

Regina Šmahlíková připravila 21. prosince v DDM Štramberk pro děti i dospělé Vánoční zvonění. Vyráběly se svícny, ozdoby, vánoční věnce, zápichy do květináčů a pekly perníčky.

26. prosince jako tradičně už mnoho let se mohli přijít lidé podívat na živé představení podle Vánoční mše J. J. Ryby Živý Betlém v Národním sadu. Jako sólisté vystoupili Mořic Jurečka a Miroslav Geryk, hudební skupina Ogaři, Lašské žestové kvinteto a členové divadelních souboru Divadla pod věží, Kotouč, dětského divadelního souboru a další dobrovolníci v režijním představení Josefa Marka. Opět bylo plno a představení v Národním sadu našlo své příznivce i své pevné místo.

V tělocvičně na Zauličí probíhaly vánoční turnaje 26. 12. rodinný volejbalový turnaj smíšených čtveřic, 27. prosince fotbalový tunaj ulic, 28. prosince turnaj žáků a dorostenců, 29. prosince turnaj v malé kopané a 30. prosince florbalový turnaj.

Poslední akce, která nás čeká v tomto roce, je akce pořádaná firmou Šmíra–print, s.r.o. Silvestr pod Trúbou, která začíná na Náměstí a také v provozovnách ve 20.00 hod a končí ve 2.00 hod. Na Náměstí budou hrát dvě kapely české i světové hity a o půlnoci bude ohňostrojek.

Rok 2005 skončil. Mnohým přinesl spoustu radostí, mnohým spoustu starostí. Jako každoročně nás to nutí se zamyslet a bilancovat, ale také plánovat a dívat se s nadějí do budoucna. Přeji vám všem, našim věrným čtenářům, zdraví, pohodu, dobrou náladu a klid v roce 2006.

Trocha zamyšlení nad kulturou a společností

Věra Michnová

Občas mne napadají hrůzné myšlenky, kam spěje společnost, která přestává číst knihy, nechodí na výstavy, do divadla, na koncerty a do kina a pěstuje papučovou kulturu na gauči u televize anebo navštěvuje komerční akce s davovým syndromem typu konzumentských slavností s doplňkem kulturních aktivit. Lidé sedí, jedí a pijí, baví se a na jevišti marně snaží se umělci. Okrajová záležitost. Nezaújatost, sem tam pohled na pódium, nesoustředěnost, váhavý potlesk, nebo úplná ignorace. Plíživé nebezpečí, které nás obklopuje, aniž bychom ho pořádně vnímali a pohlcuje nás — komerce.

Samozřejmě, že je to poněkud jinak ve velkých městech a jinak u nás. My máme pořád ještě svou, místní kulturu a spolkový život, který svou osobitostí a bohatostí dokresluje korolit města.

S přílivem nového pojetí tzv. kulturních aktivit cizími firmami, především v prostoru Náměstí, dochází k zajímavému fenoménu přepisu slova „kultura“. Někteří lidé zaměňují společenskou a kulturní akci. Ale u akcí probíhajících v terénu jde více o společenskou zábavu než kulturní akci, protože přítomné zajímá většinou více občerstvení než vystoupení, vtipkování, pokecání s kamarádem a i když už se někdo najde, kdo by chtěl toto vystoupení sledovat, tak nemá šanci soustředit svou pozornost, je rušen, ať už kolotající zábavou vůkol, či různými vůněmi pochoutek okolo ve stáncích.

Společenské akce jsou velmi populární a myslím si, že i dobré pro turisty a sobotní nebo nedělní vycházky občanů za zábavou. Občas probleskují názory typu proč dělat tolik akcí našich, když nám tu dělá kulturu někdo jiný. Ale to je právě to hrozivé nebezpečí omylu. Nikdo jiný nám tu kulturu nedělá, ale jsou pořádány společenské akce zaměřené na určitou komerční oblast zájmu a jako doplněk je přizváno nějaké hudební těleso nebo profesní umělci a osobnosti, mimochodem občas moc zajímavé, které si naše město nemůže dovolit zaplatit a tak tyto aktivity vítáme s povděkem

Ale zachovejme si to, co jsme tu budovali po mnohé roky, co budovali naši předci, nedejme svou osobitou a rázovitou kulturu, která k nám patří a dělá Štramberk Štramberkem. Zachovejme stánky kulturnosti a vzdělanosti — knihovnu, kino, kulturní dům, amfiteátr, hrad Štramberk, muzea a informační centrum, podporujme svou místní kulturu. Zachovejme štramberskou hrdost tradic a nechtějme ji vyměnit za pomíjivost komerce. Jsme Štramberáci a máme své město rádi. Žijí v něm naše rodiny, přátelé, kamarádi, známí. Máme svou historii, památky, kulturu a společnost, svá milovaná místa, kam rádi chodíme, své vzpomínky, svá tajemství, je to náš domov.

Ale neházím flintu do žita, protože naše spolky a sdružení si vychovávají své následovníky a v mládí je síla a věřím, že místní tradice a kultura zůstane přese všechno zachována.

Legenda o hoře Kotouč

Jaroslava Grobcová

Hora Kotouč ve Štramberku od dávných dob velebená,
coby hora Olivetská pověstmi je opředaná.

Dva pahrbky na té hoře ku obloze čnějí,
Olivetská, Kalvárie jejich jména jmějí.

Ten k západu a k půlnoci zná umučení Krista,
ku východu a k poledni Nanebevstoupení Mistra.

V té hoře posvátné skrývá se uprostřed skály
jeskyně široká, jak by tu kaple dvě stály.

Jeskyně přírodou mistrovsky vytesána
a lidem pomáhat po staletí odhodlána.

Před vojsky švédskými, před Turky, před
Tatary se tady v dobách zlých v bezpečí ukrývali.

Jindy však jak praví a šíří pověst dávná
v Jeskyni sídlila čeládka nehodná, zrádná.

Černí trpaslíci — zlí duchové tu žili.
Tvorové ukrutní, k lidu nepřátelští byli.

Trávili dobytek, ničili potravu, vzduch i statek,
přivodili tak hlad, děs, hrůzu, dětí, matek

a snad až dodneška rádi by škodili lidu,
udržovali strach, trápení, hlad a bídu,

však Bůh lid vyslyšel, přivinul, zbavil tíže,
zlé duchy vypudil znamením Svatého Kříže.

Aby se štramberským už radostněji žilo,
Svatému Kříži místo to zasvěceno bylo.

Že Bůh sám k slávě své si horu Kotouč zvolil,
nikdy ji nikomu znesvětit nedovolil.

Snažili se páni a plány měli světské,
chtěli stavět zámek na hoře Olivetské.

Kopali základy a pokládali cihly,
pracovali s vervou, jen aby zdi zdvihli,

však druhý den ráno, marné jejich dílo,
cokoliv tu stálo už zbořeno bylo.

Od těch dob Kříž Svatý na Kotouči stojí,
k ochraně Štramberka, připravený k boji.

Bejvávalo

Věra Horáková

Je to neuvěřitelné, ale letošní léto téměř ukončilo svou roli na jevišti roku 2005. Zdá se mi stále kratší, čím více let nesu na svých zádech. Jak dlouhé byly prázdniny, když jsem byla dítětem. Lehounce přecupitaly krásně volné dny a přestože jsme je všichni svorně pomlouvali za chladno a častý déšť, odešly do nenávratna a zařadily se na konec řady těch předěšlých.

O letošních prázdninách jsme se po mnoha létech sešly se svojí dlouholetou přítelkyní z dětství. Je pravda, že spolu udržujeme písemný styk, ale co je to proti tomu v klidu si posedět a probrat život tak, jak šel. Léta jezdila ke svým prarodičům na Štramberk, aby si spolu se svým bratrem odpočinuli od rušného života v Praze. Nyní, po 27 letech, kdy město prošlo ohromnou změnou, byl zřetelný její úžas. Nebránila se ani slzám a obdivu nad krásou drahého místa.

Její dědeček a také můj bývalý soused — řídící učitel, pan Emil Bár — měl na mne nemalý vliv. Bydlel se svojí ženou v pěkném rodinném domě naproti, takže jsme se denně vídali a chovali se k sobě jako dobří přátelé a sousedi. Byli to inteligentní a příjemní lidé s dobrým vkusem, který se projevoval i na vzhledu domu a jeho okolí. Za vstupem do domu bylo vysoké schodiště pokryté kobercem, rovněž vybavení pokojů bylo pěkné a útulné. Byt s mnoha okny obrácenými k jihozápadu byl prozářený sluncem a velmi prostorný. I jeho vybavení bylo pro mne neobvyklé. Starý, dobový nábytek, velká kožená pohovka, slušně vybavená knihovna a prostorný psací stůl se spoustou malých zásuvek a koženou židlí, prozrazovaly vkus jeho majitele. Opačná strana domu byla zasazena do příkrého svahu. Ten sloužil zároveň jako malý sádek s ovocnými stromy. Po obou kratších stranách domu byly menší zahrádky, jedna jako zeleninová, druhá okrasná, květinová. Zahrádka rozměrem nepřilíší velká, ale co v ní všechno kvetlo. Od časného jara až do příchodu zimy byla plná nejrůznějšího kvítí. Kolik tam kvetlo druhů pivoňek, vznešených kosatců a růží, ale nejvíce mi v paměti utkvěly trsy voňavých hřebíčků, které lemovaly cestičky mezi záhony. Jejich vůni, která se linula v podvečer vlažným vzduchem, cítím dodnes.

K domu patřil i vydlážděný dvorek s dřevníkem. Jistě se divíte, jak dobře jsem znala dům svých bývalých sousedů. Chodívala jsem k nim poměrně často a to právě v době prázdnin, kdy u nich pobývali jejich vnuci. V jižním štítu stavení byl zabudován holubník, ve kterém pan řídící choval své početné oblíbence. A že jich neměl málo, dokazoval šum stříbrných křídel, která jsme slyšeli nad svými hlavami spolu s milým bubláním holubích hrdel.

Učil naši druhou dívčí třídu a byl typem poctivého českého kantora. Menší, zavalitější postavy, na hlavě v létě nosival plátěnou čepici se štítkem a tradiční kárované sako anglického stylu. Voněl tabákem a kouřil dlouhou fajku s několika různými porcelánovými hlavičkami s malovanými výjevy, které jsem jako dítě obdivovala. Po vykouření dýmky vyšel na zahrádku u domu a dlouhou troubelí potukával na hlavičku, aby dýmku vyčistil. Tento obřad však neprobíhal jen kvůli čištění. Byl to zároveň smluvený signál mezi ním a mnou. Když jsem jej uslyšela a přiběhla na smluvené místo, poprosil mne, abych mu zašla koupit nový tabáček do kouzelně voňavého obchůdku pana Schäfra na náměstí. Jindy to byla pochůzka na poštu pro známku nebo odeslání dopisu. V stáří se oba manželé odstěhovali ke svým dětem do Prahy, kde jsou oba pochováni.

Kouzlo trafiky, o které se zde zmiňuji, je dnes téměř již nepopsatelné. Vůně tabáku, vyrovnané regály plné nejrůznějších značek cigaret, seřazených cigaretových špiček pod skleněnou deskou miniaturního pultu a vystavené tiskoviny. Na pultu ležel kulatý skleněný tácek, do kterého se vkládaly peníze, značně odřený od drobných penízků kupujících. Místo pro mne neodolatelně přitažlivé, stejně tak se mi zdál být zajímavý i starý prodavač s milým úsměvem na rtech. Krámeček byl tak malý, že v něm mohl téměř jen sedět, a rukou sáhnout pro žádané zboží.

Když se vyšlo z jeho království a zvonek ohlásil náš odchod, téměř těsně vedle dveří trafiky byly dveře do dalšího zajímavého obchůdku, na který nelze zapomenout.

Bylo to hájemství slečny Blažkové, majitelky útulné galanterie. Celým prostorem obchodu byla cítit vůně lihu smíchaného s modrou barvou indiga.

Majitelka „tiskla“ tehdejšími hospodyňkám různé vzory na ubrusy, dečky nebo nástěnné ubrusky, které se pak po večerech vyšívaly. Často jsem tam chodívala se svojí stařenkou vybírat vhodný vzor, ale i na kus přátelského popovídání. V regálech s malými skleněnými okýnkami ležely nitě, vyšívací bavlnky, různé porty na zdobení prádla, ale i pletací příze. Pamatuji se, že obchod býval vyzdoben kyticemi suchých květů a slečna chodívala pro různé zboží „dozadu“ přes krásně leptané prosklené dveře se starou mosaznou kličkou. Sama prodavačka a majitelka zároveň byla drobná, usměvavá a zajímavá žena.

Podobných kouzelných a zajímavých obchůdků bylo po Štramberku hodně. Lidé nechodívali jen bezduše utrácet. Takový nákup se neobešel bez upřímného pozeptání na zdraví, situaci v domácnosti, probraly se novinky z města a zajímavosti ze života. Zbýl však i čas na přátelské pobesedování, návštěvy rodin a přátel. Do domácnosti mé stařenky chodívalo dost jejich známých a sousedů. Takovýchto „seancí“ se rád zúčastňoval i můj staříček. Byl vášnivým včelařem a svedl včeličky miloval nade vše. Věnoval jim hodně ze svého volného času. Měl je tak rád, že med, který mu přinesly, by jim nejraději zanechal v úle. Chodil za nimi daleko, až do libotínského lesa. Domů přišel většinou až pozdě večer, unavený, ale šťastný. Víím, jaké potěšení mu dělalo, když nám — svým vnoučatům mohl dát skleničku sladké dobroty.

Každou neděli ráno, protože situaci všedního dne pro časnost hodiny nemohu popsat, se odehrával zvláštní obřad mytí, šlechtění a holení, před odchodem do kostela. Staříček se rád dával „do gala“. Do umývadla v kuchyni si nalil horkou vodu, namydil si důkladně celou hlavu a to tak, až mýdlová pěna stříkala okolo. Vzorně umytý, voňavý, oblečen do sváteční bílé košile a černého obleku, jak to bylo tenkrát zvykem, odcházel „na hrubou“. Ačkoliv honil poslední minuty před začátkem bohoslužby, úderem deváté již stál na svém místě.

Rád a dobře zpíval. Jeho nejoblíbenější a často zpívanou písničkou, která byla pro něho charakteristická, byli „Zelení hájové“ a „Bejvávalo“.

Staříček byl vyučený natěrač. Pracoval v kopřivnické Tatře a jako ostatně většina tehdejších zaměstnanců, chodíval do práce pěšky okolo Bílé hory a zase pěší zpět. Nevím v kolik hodin musela stařenka vstát, roztopit pec, aby mu mohla ohřát snídaní. Ale takový byl tehdy život a nikdo na něm nemohl nic změnit. Přesto všechno se mi zdál být zajímavější, upřímnější a bohatší.

Ráda vzpomínám na zajímavé lidičky z doby svého dětství, na malé obchůdky, které ke Štramberku patřily, vytvářely jeho kolorit, ale o těch snad zase až příště.

Kronika Tomáše Žerdíka ze Štramberka 1790—1873

část V.

(soukromá sbírka, přepis Mgr. Zdeňka Genserková, jazykově neupraveno)

s. 239 — 247 B

Poznamenani některých osob, které usnuly v Panu

Roku 1790 dne 18. marca umřel mi muj otec na běhavku. Měl 63 let. Jmeno jeho Jan Žerdik.

Roku 1793 dne 21. prosynca umřela mi sestra Kateřina na lunzoch. Měla let 30.

Roku 1791 dne 18. listopadu umřel v ten buřlivy vitr bratr. Střecha připadla. Měl let 30. To byl muj bratr Martin Žerdik.

Roku 1799 dne 21. apryla umřela mi moja manželka jmenem Magdalena na kašel a běhavku. Měla let 30.

Roku 1806 dne 10. maja umřela mi moja maminka, totiž Rozyna Žerdikova. Měla let 76. Pro svu starobu zešla ze světa.

Roku 1812 dne 9. listopadu umřela mi sestra Barbora na kašel. Měla let 44.

Roku 1812 dne 12. apryla umřel otec Stanislav Jan moji manželky, v stražnici roznemoch se a o pul nocy umřel.

Roku 1814 dne 22. juli umřel felčar Martin Stanislav, bratr moji manželky na lunzoch. Měl let 42.

Roku 1815 dne 22. january umřela mi sestra Apolena. Měla let 60.

Roku 1818 dne 16. prosynce o sedmi hodinach večer umřela nam mama Zuzana Stanislavova, měla let 70. Pro svu starobu zešla ze světa.

Roku 1819 dne 1. february umřel nam pan patr Tomáš Řepa, který byl v Štramberku 22 let, totiž 5 let sloužil za kaplana a 17 let byl na penzy. A věku sveho měl 60 let.

Roku 1835 dne 8. ledna umřel Martin Bar pod N 32, muj věrný kamarad. Měl 60 let.

Toho dne 7. ledna 1835 byl zhozeny pan vrchni Anton Svoboda.

Roku 1837 dne 14. prosynce umřel Jozef Manda o jedne hodině rano. Kamarad od dětinstva, měl 64 let bez dvouh měsycu.

Roku 1846 dne 13. oktobra o pul 12 hodině v nocy umřela mi moja manželka Anna. Měla 68 let a byla 47 let vdana. Od 24. juny až do 13. oktobra tvrdila ještě 5 měsycuv užiju (?). A byla pul druhého dne nemocna (připsáno jinou rukou: a byla 47 let a 5 měsicu vdana. Narodena 26. zaří 1778)

Roku 1849 dne 3. january o 10 3/4 hod. večer zemřel muj milý otec Tomáš Žerdik. Byl narozen 16. decemb. 1772. Měl 76 roku a 19 dni.

Jan Žerdik

Roku 1809 přestala byt jitřni o pul nocy a začala se odpravjat jitřni o čtyrech hodinach rano a to z mnohych příčin. Předně lide přespolni, kteří přišli na jitřni služby Boží, zustavali po šenkach a tam pili, potem v chramě Božim spali a jinši nepořadnosti konali, včil ale lide možu se doma vyspat a možu lepší považovat to velike tajemstvi Syna Božího sobě rozimat.

Roku 1813 bylo ohlašene s kazatelnice na Boží narozeni, aby sukenicy dodělavali obste-lunky jak na Boží narozeni tak na svateho Štěpana že musa dělat a i skutečně mnozy dělali, tkali, protože se bali že pozbudu řemeslo.

Roku 1810 v měsyce maja pojčil odemne Jozef Jiříček 5 kop šindela.

Poznamenani od roku 1810 jak hojně mam meho měna co mne Buh požehnal.

Roku 1810 dne 1. maje měl sem 10 kusuv mojich, totiž 8 jadrnich, 2 fajniky a k tomu pul druhého funta cvistuv. To mi Buh za dvě leta dal.

Poznamenani roku 1811

jak hojně nam pan Buh požehnati račil, totiž 8 fajnikuv, 5 jadrnich, o prostřednich a k temu kameně fajniky a na kus řitke vlny a 3 kameně bilych cvistuv a černych kameň.

AO 1811 dne 13. maje oral mi dilek na Drahoch v novině, dal semu od něho 2 rynske a 9 pacholkovi.

Poznamenani ruku moju od Narozeni Syna Božihho 1812.

Jak hojně nam Buh našeho statečku zanechati račil, totiž 4 fajniky, 9 jadrnich, 1 prostředni a k temu s kameň cvistuv. Ostatek smy prožili, protože bylo hrubě draho. Obile bylo za 67 f, kaša za 90 f, žito za 80 f, ječmen za 50 f.

AO 1811 dne 10. maje přišel k nam do hoferstva krajčič Jozef Kynyk z manželku svu Manku i s dvuma dětci a s tovaryšem. Udělal sem smluvu ročně 20 f od hoferstva.

Jan Žerdik se narodil dne 27. unora 1804.

Oženil se s Annu Žerdik 4. unora 1835.

Manželka, dcera Janek, nar. 16. Sptb. 816.

Jejich ditky jsou:

syn Jan narozen 10. juny 1836

Eduard nar. 27. febr. 1840

Julian 10. ledna 1842, zemřel neb mrtvicvy raně 27. unora 1871

Dagobert (?), nar. 5. ledna 1844

Lambert nar. 16. aprila 1846

Josef nar. 10. prosynce 1858

dcera Anna 27. maje 1852

Maria Anna nar. 6. dzb. 849 + 18. maje 874 umřela

Poznamenani od roku 1803. Jak hojně sem vypočil peněz a co z nich musym dat interesu a to syce:

AO 1803 pojučil sem od Valentina Rašky 200, s nich 20. oktobra ty jsou vracene 27. septembra 1810.

AO 1804 pojučil sem od Jana Melčaka švap. 600

s nich dne 10. oktobra 30 vratil.

AO 1805 pojučil sem od pana cechmistra Martina Sopucha dne 5. marca 100. Dne 19. marce 1811 sem vratil 4

AO 1806 pojučil sem od kmotra felčara 100 bes interesu

Jsou vracene 50 f při smrti

AO 1806 dne 7. apryla dal mi kmotr felčar Augustyna Havrlanta penize, bylo jich 7

AO 1806 pojučil sem od Jozefa Bara z města, od uradniho 100 f

s nich dne 9. juli interesu 10

Dne 22. oktobra 1811 povolal mě Josef Bar, abych mu nahradil

Ja ale sem ho prosyl aby mi to odpustil, on ale mi to odpustil, na to sem mu ruku podal.

Roku 1814 dostal sem pod interes 50 f, jak umřel Martin Stanislav, felčar, tak to odporučil chovanicy svoji jmenem Anně Jozefa Hykla z Rybiho ceře...

Kronika Martina Bára ze Štramberka

1701—1863

(SOkA Nový Jičín, autor přepisu neznámý, jazykově neupraveno)

část IV.

R. 1833 byli zde inženýři. Měřili pole v Štramberku. Začali na začátku října a do Všech svatých byli hotovi s štramberskými rolemi. A futyrovat začali r. 1841, handštajer se po domách až 1845.

R. 1834 začaly se ulice rovnat a prostranší cesty dělat a město před kostelem dláždit. Co byly štatuje na městě, toho roku se rozbořily a ke kostelu se postavily. A ten kříž železný se před kostelem před Božím stupením postavil toho roku 1834. R. 1834 bylo veliké sucho a horko, takže mi na zahradě slívky a hrušky se upekly na stromě. Ale toho roku bylo velmi mnoho jablek, ale ostatek slámy, sena bylo málo. A to sem nikdy neviděl, že Izidorovi Bárovi kvetla zahrada jako mléko. Hrušky byly na stromě a kvetly v měsíci září jako v máji. Tento rok byl velmi ranný na všecko. Žnivo se začlo ale 2 týdny před sv. Jakubem a bylo přenáranné horko a málo buřek. Toho roku 1834 začaly se ulice rovnat, cesty i město rynek.

R. 1835 dne 16. mája přišlo povětří buřlivé okolo 11. hod. večer. Po 11. hodině udeřil hrom do zdejšího panského dvora do chléva a zabil 3 jalovice.

R. 1836 dne 10. marca začaly se trhy podle privileje.

R. 1831 povstala nemoc Colera mordus (morbus), takže lidé na ňu mřeli. Začala v Rusoch, přešla Polsko, Uhry, celu německu říši, francuzku zemi, Netaliju, takže celu Evropu. Potom šla zpatkem r. 1836, takže všude okolo nás byla. Tato nemoc byla taková nakažlivá. Nejprv dostal běhavku, potom žhraní a krče do celého těla, tak kdy sobě prostředků nehledal, tak že někteří baj do 12 hodin a do 2 dní nejdéle živ byl. Jak staré, tak mladé i malé děti mřely, tak i náš holomoucký arcibiskup zemřel na tu koleru. Od 6. 10. do vánoc zemřelo na koleru 91 osob. Na koleru zemřeli: 6. 10. Tomáš Prosek, 14. 10. Madlena Hanzelková, 26. 10. Ign. Hofová dcera 9 let, 30. 10. 6 lidí (1 muž, 3 ženy, dvě děti), 31. 10. 5 lidí (2 muži, 1 žena 2 děti); 1. 11. 3 lidé (2 ženy, 1 dítě); 3. 11. 3 lidé (1 muž, 1 žena, 1 dítě); 9. 11. 3 lidé (1 muž, 1 žena, 1 dítě); 10. 11. 3 lidé (1 tovaryš, 1 starý, 1 dítě); 11. 11. 2 lidé (1 svob. žena, 1 dítě); 12. 11. 2 lidé (1 žena, 1 dítě). Potom napořád mřeli až do vánoc. Zemřelo jich 91 všech spospolu.

R. 1837 dne 9. marca prodal Jan Hykel čís. 8. dům šenkovní a koupil ho poctivý cech tkalcovský za 4050 zl. šajněv a kus plátina dal zaň.

R. 1839 dne 10. augusta zemřel Aug. Cochlar, mlynář tamovský. R. 1839 se stavěla věžka na kostele farním a zvonice se též pobijela toho roku. Dne 14. září se báně dávala na kostelní věžku. Dne 14. září v sobotu na den sv. Kříže se dávala makovice neb báně na kostelní věžku tím způsobem: byla mše sv. zpívána a po mši sv. byl stůl před kostelem, na němž ta báně. A tak pan farář V. Otopal dal do ní spisy a potom všeci kněží i obecní představený úřad na ni každý 2 prsty položil. Potom ji po laně táhli od krchova s té strany, totiž majstr Jan Purmenský ji tam strkal, neb on ji stavil. Toho roku u fary tu věž šindelem též pobijeli.

R. 1845 bylo pohodno. Sena se sklídily pěkně. Až 10. jula začalo hřmět ve mhle a potom poprchávalo. A 15. jula začalo pršet a přšelo 16. a 17. Potom se udělala velká povod' po poledni, že vystupila na role a louky všecky u valchy a po most a panské rybníčky všecky nabrala, mlynářovy kusy u stavu vylela a Dobšovo, Matýskovo, Proskovo, Izidorovo voda vy-

lela. 18. juli nepršelo, 19. pršelo. A 20. to bylo v nědělu přechodily povětra a se vodnilo víc než 17., výše voda vystupila. Jen ze samých Bařin v Kotučském mlýně dveři bylo nic vidět. 21. byl čas, 22. bylo povětří velice škodlivé i místy kroupy po Zavišicích, Libhošti, Kopřivnici. I na Štramberku za valchu potloucky.

R. 1846 zdvodnilo se dne 24. augusta, že bylo větší než předešlého roku. I libotinská zeberala včelín Gajdův a všecky kláty. Toho roku kobzole mjať černala všecka a kobzole zhnily na poli a málo jich bylo. To byla drahota k novému r. 1847. 20. juni bylo obile 21 zl 30 kr, žito 24 zl, ječmen 18—19 zl., kaše prosná 25—26 zl., kroupy 22—23 zl.

Počasí r. 1844—1847.

R. 1844 podziměk byl ukrutně mokřý, že nebylo možno zaset pro kokro a slimáci to hrubě žhrali, že někteří baji po dvakrát seli, ještě z toho nic neměli. Potom nastávající rok 1845 málo bylo se urodilo a to nejméně obilí. Zima byla škodlivá i na zamrznutí osetí nic po něm nebylo, a tak ten rok byl hrubě zlý. A toho roku 1845 podziměk kobzole černaly a hodně hnily, ve sklepích je museli přebírat. A takový smrad z nich byl. To bylo hrubě zlé ta zima až do r. 1846 do nového a toho roku i byly se postavily pěkné úrody i kobzole. A jak obilí odkvetlo, přišla na ně rez, to byla chyba na něm. Ale byl ranný rok. Začaly se žniva po Navštivení Panny Marie za týden. Byla velká zima. Dobré byly na žita prostřední. Přišly pluty ze 4 dni a hned rostlo na poli ležací i stojací. To bylo všecko sklizeno do 8. augusta i ovse do 24. augusty. Byla potom velká povodeň neobyčejná, že předešlého roku se zdála, být velká, tehdejší byla největší, že všecky louky přikrylo, stavy potrhalo, včelíny zebrało Josefovi Bárovi libotínská voda a kobzole vyrostly pěkné na mjať tak velku, ale potom spodzimku černala mjať bez mrazu a potom pod nima nebylo nic, že po měřici ledva po 10 neb 8 měchův kobzolí bylo. To povstalo draho potom r. 1846, 1847 do nového, nebo bylo obile 21 zl., 30 kr.; žito 24 zl.; ovse 9 zl.; ječmen 18 a 19 zl.; kaše prosná 25, 26 zl.; honěnka 22 a 23 zl.; a zárobkův žádných. Bída velká povstala, lidu po ptání mnoho šlo, i vrchnosti pomáhaly, ale přec mnoho lidu hladem mřelo. R. 1858 dne 27. juni byl ve Veřovicách konsekrovaný (kostel) holomuckým arcibiskupem Bedřichem Fürstenbergem. R. 1861 v lednu zima, v únoru několik pěkných jarních dní, ku konci velmi teplý. Duben začal suchým ale velice studeným počasím, později přšelo, ale zima trvala, květen byl velice chladný. 5. května napadl sněh v horách 3—, v nížinách 1—, 9. 10., 11. něco tepleji, potom opět chladno, 19. a 20. sněh a chladno do 23. mája, potom teplo. Celkem úrodný rok. R. 1862 byl veskrz suchý a velmi úrodný, jenom včely měly velkou bídu. R. 1863 zima velmi špatná. V lednu vždy deště a větry. 20. ledna večer silná bouřka.

O obecním úřadě ve Štramberku

Od dávných časův, totiž víc než přes 20 let trval jeden úřad, co nebylo žádné renovaci. Byli v tom úřadě přes ten dlouhý čas, totiž: za p. představeného obce Josef Hykel v městě No 10, Martin Žerdík, Josef Baar č. 14, Václav Štěpán, Augustin Kelnar, Josef Mencar. Potom Josef Menzar byl vyhozený a byl Josef Bajera. A Václav Štěpán ten umřel, tak jich bylo 5 přes několik let a písař byl Josef Hykel v městě No 51.

Až r. 1812 dne 21. července byla renovaci a byli obnoveni za p. představeného obce Josef Petráš v městě No 15 (tento Josef Petráš, představený, byl z toho úřadu zhozený r. 1815 12. ledna), potom Martin Sopuch, Jan David, Tomáš Prosek, Jan Baar, Augustin Jurák a Antonín Bajera byl obecní kasír a Josef Hykel v městě No 35 byl písařem. A trval až do r. 1815.

R. 1815 dne 12. januari Josef Petráš, který byl za představeného obce r. 1812 dne 21. juli zvolen, skrze nějaké příčiny byl z toho úřadu shozen r. 1815. Hned se mu všechno odebralo 12. ledna. Tak v tom úřadě trval jenom 2 léta a 25 neděl. Potom byl na místě jeho Martin Sopuch z Bašty ustanoven až do 14. septembra. Potom byl Josef Bár v městě č. 14 zvolený toho dne 14. září 1815.

Roku 1819 dne 7. oktobra Josef Bár úřad jeho totiž Martin Sopuch, Jan Baar, Tomáš Prosek, Jan David, Augustin Jurák byli shozeni a místo nich byli obnoveni toho dne: Jura Baar, Augustin Cochlar, Augustin Baar, Josef Hykel, Josef Čapka, Jan David. A trvali až do r. 1822 dne 6. novembra.

1822 byli z nich vynecháni Augustin Baar, Jan David, a Josef Hykel a místo nich potvrzeni Jura Cochlar, Tomáš Prosek, Jan Hykel č. 31 a kasíř byl Jan Kelnar a zase ostal.

Potom r. 1831 dne 20. dubna umřel Jura Baar pan představený. R. 1832 dostal se Johan Hykel v městě 31 za pana představeného. A na jeho místo Josef Bajar v městě No 30, Kašpar Janek, kasíř. Potom z nich Augustin Cochlar dobrovolně vystoupil r. 1834 a tak jich ostalo 5 dvě léta.

R. 1837 dne 7. února umřel Jan Cochlar, mladší představený. Štat-notár Johan Žerdík(?) byl volen pod přísahou vrchnostenského úřadu. Byl:

1. Johan Hykel No 31, Johan Hanzelka No 35, Tomáš Prosek No 5, Martin Bár, Martin Petráš, Anton Jurák, (zemřel 17. marca 1848), Cyril Štěpán, Malchar Janek, Josef Randýsek, Filip Sopuch, Josef Petráš, Václav Jurák, za vrchního K. Sedláček, za vrchnogrunto-
v. Frant. Telčík, aktuar Branhiüter, statnotar Joh. Žerdík.

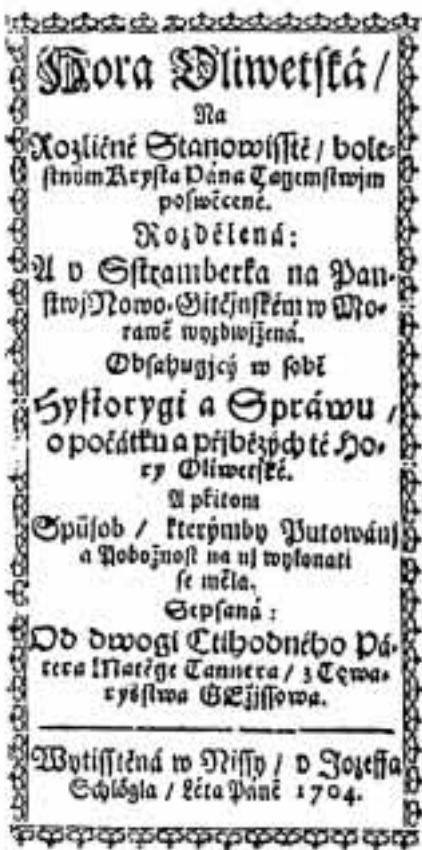
Matěj Tanner

Bohumil Kresta

Matěj Tanner byl český filosof, teolog, spisovatel a překladatel nar. v Plzni 28. 2. 1630. V 16 letech vstoupil do jezuitského řádu a po vysvěcení na kněze vyučoval v Praze filosofii, humanitní vědy, bohosloví, polemiku a výklad sv. Písma. Potom odešel do Olomouce přednášet teologii a výklad sv. Tomáše Akvinského. Po návratu do Prahy byl rektorem Jezuitských kolejí na Novém a Starém městě pražském, doktorem bohosloví a v letech 1672 a 1674 rektorem pražské university. Od roku 1676 byl šest let řádovým provinciálem a zúčastnil se dvakrát volby řádového generála v Římě. Zemřel v Praze 8. 2. 1692. Psal též latinsky a německy, překládal z latiny.

Jeho vrstevníkem a druhem v literární činnosti byl Bohuslav Balbín. „*Tanner patřil k oněm řádovým kněžím, kteří nejen česky cítili, nýbrž upřímnému vlasteneckému zápalu dávali výraz i svou literární činností. Tanner byl milovníkem mateřštiny a jako provinciál prosadil, že chovanci byli na konci roku podrobováni zvláštním zkouškám z češtiny a v jezuitském kláštere v Opavě zavedl též česká kázání.*“ Po slovech Balbínových si připomeňme, co o něm napsal F. M. Pelzel: „*Byl důvtipný, chytrý, ctnostný a měl všechny vlastnosti, zdobící velkého muže ve společnosti.*“

Matěj Tanner je pro nás významný tím, že **napsal první knihu o Štramberku**. Štramberk navštívil v roce 1660 jako kazatel. Od nejstarších pamětníků zaznamenal místní pověsti a shrnul je pak do své knihy, kterou nazval *Hora Olivetská u Štramberka na panství novojičinském v Moravě vyzdvižená, obsahující v sobě historii a zprávu o počátku a přibězích té*

hory Olivetské. Kniha byla vytištěna ve Slezské Nisse v roce 1666, ale vydána byla až po udělení aprobace (schválení). K té došlo v Praze roku 1667, jak je uvedeno ve II. vydání v Nisse z roku 1704.

P. Tanner kromě náboženského obsahu (modlitby a zbožná rozjímání) zachytil ve svém díle počátky Štramberka, popsal horu Kotouč a zaznamenal pověsti o Tatarech, Čertově díře aj. Vydání Hory Olivetské ještě dlouhá léta po zbourání kostelů na Kotouči sloužilo místním věřícím jako modlitební knížka při podvečerních poutích na Kotouč o Velkém pátku (později Zeleném čtvrtku) a o svátku Povýšení sv. Kříže (14. 9.) na tak zvanou „Horovou pouť“. (Na tuto pouť se vždy ve Štramberku pekly slivkové (švestkové) buchty a koláče „slivčáky“. Ještě dosud se pekou v některých domácnostech jako připomínka na „horovou pouť“ a k dodržování prastarého zvyku). Kromě toho se u Kříže na Kotouči zpívaly „Horové hodinky“. Zpívaly se také v kostele, a to v rámci „40hodinové pobožnosti“ v pondělní podvečer a příležitostně. Zpívali je vždy jenom věřící bez vedení místního ordináře a varhanního doprovodu. Pobožnost vedl předzpěvák nebo žena. Po vymizení Tannerovy knížky se pro Horové hodinky začala používat s malou úpravou kniha „Svatý denní pořádek křesťana katolického“. Tato

kniha sloužila pro všeobecnou potřebu až do roku 1932, kdy byl štramberským občanem Janem Markem vydán „Malý kancionál“ (říkalo se mu štramberský). K bohoslužbám dostával, ale Horové hodinky nebyly v něm obsažené, proto se nadále používala výše zmíněná kniha a to až do roku 1939. V tomto roce, za arc. rady a místního faráře Jana Hrubého, byly Horové hodinky přepsány na psacím stroji a rozmnoženy. Tato brožura posloužila svému účelu asi do poloviny padesátých let min. st., kdy byly všechny tyto lidové pobožnosti ukončeny.

Jak je možno z tohoto přehledu vysledovat, dědictví P. Matěje Tannera posloužilo štramberským věřícím téměř 280 let, od I. vydání Tannerovy knihy do ukončení pobožnosti „Horových hodinek.“

PRAMENY:

Naše rodina č. 5/1992

A. Škarka: MK. /33F23/, Praha

Joannis Francisci Regis S. J., Praha

Vlast. záznamy

Světci a svěťice v lidové kultuře

Anna Hrčková

část V.

Sv. VAVŘINEC

10. srpna

Byl žákem papeže Sixta II. Když neuposlechl rozkazu císaře Valeriána a spolu s ostatními kněžskými neopustil město, byl Sixtus II. sťat a ostatní bratři pronásledováni. Papež před smrtí svěřil Vavřinci cennosti, které světec rozdál chudým. Když se o všem císař dozvěděl, chtěl poklad pro sebe. Tu Vavřinec shromáždil nemocné a mrzáky, protože oni byli tím pokladem církve. Valerián dal Vavřince mučit, pak připevnil na rozžhavený rošt a upálit. Světec trpěl bez hlesnutí s modlitbou na rtech.

Sv. Vavřinec je znázorňován jako mladý jáhen, nebo mívá u sebe váček s penězi, chleby jako symbol rozdělování církevního majetku potřebným.

Svěťce vyzývají knihovníci, archiváři, kuchaři, pivovarníci, prادلeny, žehlírky, cukráři, sklenáři, skláři, hasiči, žáci a studenti.

Modlitby k němu pomáhají proti očním, kožním chorobám, ischiasu, horečce, moru, mukám očistce, nebezpečí ohně. Vinaři jej žádají o ochranu vinné révy a vinohradů.

Dnem sv. Vavřince sedláci zahajovali pěstování podzemních plodin. V kostele v tento den posvěcený chléb byl rozdělován potřebným a dobytku. Padající hvězdy se nazývají Vavřincovy slzy a Vavřincova bylina — vavřín byl považován za léčebný prostředek.

Vavřinec — první podzimec.

Vavřinec ukazuje, jaký podzim nastupuje.

Když o sv. Vavřinci slunce svítí, budem dobré víno mítí.

NANEBEVZETÍ PANNY MARIE PANNA MARIA ZELNÁ (KOŘENNÁ)

15. srpna

Den úmrtí, usnutí Panny Marie (dormitio) je dnem nanebevzetí. Neopírá se o dějinné zprávy, jen o teologické podání. Podle jedné teorie Panna Maria zemřela v Jeruzalémě, druhá verze zasazuje místo Mariina úmrtí na horu Sión. Bohorodička nejpravděpodobněji zesnula v maloasijském Efezu. Již od 6. století se v tento den konají vzpomínková procesí.

15. srpna hospodyně nosily do kostela na svěcení snopy obilí, luční a polní květiny, které právě kvetly, a byliny. Jednalo se hlavně o šalvěj, mateřídoušku, kopr, kmín, boží dřevce, rozmarýn, mátu, meduňku, mák, jirínky a jiné, kterých užíval dobytek.

Slunce-li na Nanebevstoupení Panny Marie svítí, lze hojnost vína se nadíti.

Ná Nanebevzetí Panny Marie prvních vlašťoviček loučení.

Panna Maria Zelná dává první oříšky.

Sv. ROCH

16. srpna

Narodil se kolem roku 1295 ve francouzském Montpellieru v rodině šlechtice. Když osiřel, jmění rozdal chudým a jako poutník se vydal do Říma. Byl mu dán dar uzdravovat nemocné morem znamením kříže. Při zpáteční cestě domů se v Piacenze nakazil, ale při životě ho udržel pes, který mu obstarával potravu. Podle legendy se vrátil domů, ale zesláblého jej nikdo nepoznal. Byl považován za vyzvědače a uvržen do vězení, kde 16. 8. 1327 zemřel. Poznali jej až podle mateřského znamení.

Sv. Roch bývá zobrazován jako poutník s kloboukem a ukazuje morový vřed na noze. Mívá u sebe psa, hůl, láhev, brašnu a meč.

Světec je uctíván jako patron proti moru. Jeho obliba vrcholila v 15. století.

*Prosím tě, svatý Rochu,
daj mi rozumu trochu.
By celý čas vzorně žil,
gořalku vždy s mírou pil.*

NAROZENÍ PANNY MARIE

8. září

Po zázračném narození Panny Marie byla dívka zasnoubena s Josefem, tesařem z Nazareta. Před svatbou počala z Ducha Svatého dítě a teprve až po andělově objasnění se sv. Josef rozhodl nerozejít se s ní. Po svatbě spolu žili v panenském (svatojosefském) manželství. Při putování kvůli sčítání lidu, Bohorodička porodila Ježíše Krista v Betlémě. Zanedlouho museli prchnout před králem Herodesem do Egypta.

O všech členech Svaté rodiny se Evangelium sv. Lukáše zmiňuje v souvislosti s hledáním dvanáctiletého Ježíše mezi zákoníky v chrámě. Tím zprávy o sv. Josefovi končí. Panna Maria výrazně vystupuje na svatbě v Káni galilejské, pak až při Ježíšově smrti. Posledními slovy svěřil Ježíš Pannu Marii učedníku Janovi. O Matce Boží a učednících se Evangelium zmiňuje na místě, kdy skrz modlitbu všichni žádali o seslání Ducha Svatého.

Matka Boží byla uctívána spolu s Ježíšem Kristem od 4. století, pak samostatně. Východní i západní svět slaví pravidelně nejméně 4 mariánské svátky. Od 9. stol. se Panně Marii zasvěcovala sobota a slavily mše k její počtě. 12. století je počátkem modlitby růženec stejně jako dobou vzniku poutních míst.

*Na Panny Marie narození, vlašťoviček shromáždění (rozloučení).
Neprší-li o Marie narození, bude suchý podzim.*

PANNA MARIA BOLESTNÁ

15. září

Bohorodička Panna Maria vytrpěla se svým synem všechna muka; od odvedení z Getsemanské zahrady přes křížovou cestu až po ukřížování na Golgotě a pohřbení. Hymnus Stabat Mater uvádí: „Stála Matka bolestná při kříži jak slza živá, až na něm Syn klesnul. A její duši vzlykající, utrápenou, nemocnou, sedmerý meč pronikl.“

Zásluhou bratří servitů církev uctívala Pannu Marii Bolestnou už ve 13. století. V 18. stol. se tento svátek světil v pátek před Květnou nedělí, v současnosti 15. září.

Od Panny Marie Sedmibolestné, teplota rychleji poklesne.

Sv. MATOUŠ

21. září

Do doby, než se přidružil k Ježíšovým apoštolům, nesl jméno Levi. Vykonaával tehdy opovrhované zaměstnání — byl celníkem v Kafarnau na silnici do Damašku, kde pro římské impérium vybíral daně a clo. Kolem r. 42 odešel do Egyptu a Etiopie hlásat evangelium, kde vykonal i četné zázraky. Matouš písemně zaznamenával hlavně slova a činy Ježíše Krista, průběh jeho zatčení, utrpení Zmrtvýchvstání. Myšlenka evangelia je spíše teologická než chronologická. Světec zemřel mučednickou smrtí buď v Etiopii nebo Persii.

Sv. Matouš bývá znázorňován jako vousatý s Ježíšem Kristem, andělem, mívá u sebe svitek knihy, kalamář, měšec, sekeru, meč, výplatní tabulku, procesijní korouhev.

Evangelista je patronem celníků, výběřčích daní, účetních bankovních úředníků. Bývá vyzván proti opilství.

Sv. VÁCLAV

28. září

Narodil se kolem r. 907 ve Stochově. Jeho otcem byl český kníže Vratislav z rodu Přemyslovců, matkou Drahomíra pocházející z pobaltského kmene Stodoranů. Babička — kněžna Ludmila ho křesťansky vychovávala. Václav byl vzdělán jak ve slovanském písmu, tak v latinské škole v Budči. V r. 924 se ujal vlády. Kníže propagoval křesťanství, se sousedy chtěl žít v míru i za cenu poplatku tzv. tributum pacis saskému Jindřichu I. Ptáčníkovi. Mezi oběma panovníky došlo k sblížení a Václav dostal od Jindřicha darem ráme sv. Víta. Václavova politika se nelíbila jeho bratru Boleslavovi, který ho dal zákeřně zavraždit 28. 9. 929 ve Staré Boleslavi, kam den předtím Václav přijel uctít památku svatých Kosmy a Damiána. Roku 932 dal bratrovrah Boleslav převézt Václavovo tělo do Prahy do chrámu sv. Víta.

Od počátku zavraždění byl kníže Václav uctíván jako mučedník a patron České země. V úctě ho chovali i na Rusi, v Sasku, na Balkáně a v Římě. Jeho vyobrazení známe z mincí, pečeti. Mezi jeho obdivovatele patřil Karel IV., který dal kapli sv. Václava v nově budované katedrále bohatě vyzdobit a uložil v ní korunovační klenoty. Sv. Václav se těšil úctě i mezi husity. Tím se světec stal křesťanským a národním symbolem. Sv. Václav bývá zobrazován ve zbroji. V ruce drží kopí s praporcem, štít se svatováclavskou plamennou orlicí. Od barokní doby jej můžeme vidět s babičkou Ludmilou, nebo jak pěstuje vinnou révu a obilí. Světec je kromě vinařů i patronem sládků.

Sv. Václav víno chrání, po něm bude vinobraní.

Na Václava českého bývá vína nového.

Na sv. Václava každá planka zralá.

Na sv. Václava bývá bláta záplava.

Svatováclavské časy přinesou pěkné počasí.

Přijde Václav — kamna připrav.

Pravěké nálezy ve Štamberku

příspěvek ku poznání moravské vlasti podává K. J. Maška

Ze starých štamberských kronik zpracovává Josef Marek

část X.

Z výrobků umělých, jež v počtu značném člověk pravěký v Čertově díře zanechal, uvádím nejprv předměty kostěnné, jež shodují se nápadně s výrobky ze starších staveb kolových. Zhotoveny jsou buď z parohu jeleních, aneb z rozličných odpadků kostěnných. Z parohu jsou zhotovena dutá držadla neb jílce, nástroje přihrocené a zploštělé, z nichž mnohý snad byl i vydatnou zbraní. Na povrchu spatřiti lze mnohé zářezy, některé předměty jsou zároveň obroušeny. Rozmanité jsou tvary ostatních, obyčejně bedlivě na bruslu kamenném hlazených výrobků kostěnných. Nalézám tu k šití způsobené jehlice mnohdy i s dovedným úškem, jimiž i moderní dáma by dovedla pracovati, ostrá i upotřebením otupená šídla, rozličná hladidla neb dlátka a obřezaná držadla. K hrotům na šipy a kopí upotřebeno, pokud souditi mohu, vhodných úlomků kostěnných s nepatrným přizpůsobením, mnohdy však přece velmi dovedně, pravidelně a pečlivě hlazené hroty, čehož příkladem jest malý čtyřhranný hroteček na šíp s tulejkou, jež k nejvzácnějším nálezům toho druhu přináleží.

O dvou krásně provrtaných zubech psích zmínil jsem se již dříve. Zbývá mi ještě uvéstí dvě malé píšťalky z kosti loketních velkého ptáka, dle všeho z divoké husy. První z nich je 32 mm dlouhá a 9 mm tlustá trubička, jež na obou koncích rovno jest ořezána a téměř uprostřed na jedné straně má okrouhlou díрку 3,5 mm průměru. Jiného výkladu kromě píšťalky pro tuto rourku neznám. Druhý exemplář je dlouhý 87 mm a poněkud slabší, na jednom konci viděti, že právě na místě u vyvrtaného otvoru kousek je ulomen, byla tedy píšťalka tato původně o něco delší. Velice zajímavou činí druhou tuto píšťalku okolnost, že téměř celý povrch její pokryt jest řadami malounkých, souběžných čárek jež s překvapující pravidelností a dovedností těsně vedle sebe jsou do kosti vryty, tvoříc ozdobu o sobě nepatrnou a málo jen značitelnou, avšak nad míru pracnou. Čárkované řady, jichž jsem až deset na jednom konci napočítal, umístěny jsou po zděli kůstky a vybíhají od obou konců v stejné délce ku středu, kde se docela ztrácejí.

Kromě výrobků kostěnných nalezeny v Čertově díře také důležité předměty kamenné. Podlouhlé odštěpky pazourku, rohovce a hnědého jaspisu, jakož i dva klusy spodní půlky hlazeného mlatu u břidlice, jež právě ve vývrtku byl a sice bezpochyby při upotřebení v jeskyni přeražen. Křemenité ony odštěpky jsou téměř všechny ještě na okraji zvláště zpracovány a mnohý z nich jeví zřejmé stopy hojného užívání. Jelikož kromě několika málo úlomků nástrojů poškozených, všechny tyto výrobky jsou úplně zachovalé, aniž se jáder nebo střípků kamenných v jeskyni nenašlo, soudím z toho, že člověk pravěký již hotové nástroje do jeskyně přinášel, jich tam však nehotovil. Dle tvaru rozeznati lze nožiky, zděli 30—65 mm, z nichž mnohého jako pilky bylo upotřebeno, škrabadla z uměle zaokrouhleným tlustším i širším koncem a k nasazení do jílce upraveným tenčím koncem, 3 střely z pazourku zvláště uměle zhotovené, jelikož celá vypouklá plocha bedlivým odštěpováním malounkých tříseček souměrně jest upravena. Dvě nejkrásnější střely nalezeny před vchodem do jeskyně ve značné hloubce 1,5 m.

Velmi četné byly v Čertově díře výrobky hliněné, zejména střepiny rozličných nádob, jež vesměs volnou rukou bez kruhu hrčířského byly zhotoveny. Nasbíral jsem střepin přes 1500 kusů a roztříděním přesvědčil jsem se, že přináležejí nejméně 90ti rozličným nádobám, jichž

složení však pro neúplnost bylo věci naprosto nemožnou. S velkou námahou jsem určitě alespoň tvar a rozměry několika málo nádob.

Z těchto jmenuji mísu 12 cm vysokou, dole 9,5 cm a nahoře 27 cm širokou, jejíž zevnější povrch ve spodní části má žlutohnědý povlak, kdežto dovnitř zahnutý okraj a vnitřní povrch tuhou jsou natřeny. Na okraji vyčnívají dva protilehlé pupíky. Jiná nádoba je podobná květníku. Dvě baňaté nádoby, jež toliko v horější části jsem bylo sto sestavit, vynikají zvláštní prajednoduchou ozdobou. Na druhé nádobě je okraj hladký, shora dolů jest viděti řady dírek šířky 1 mm. Ostatní střepiny různé se velice podle toho, zdali dotýčných nádob používáno k domácí potřebě aneb k náboženským obřadům. Některé jsou hrubé až 23 mm, z hlíny jemné důkladně propracované, někdy i zlatolesklé šupinky slídové byly přimíchány. Povrch je zřídka barvy přirozené, obvykle je nějakým vodovzdorným povlakem opatřen a často na straně jedné neb na obou stranách grafitován. Vypáleny jsou všechny střepiny špatně. Nádoby měly buď ucha (hrnce) anebo vyvýšená držadla, ta byla často pouze nalepená. Ozdoby jsou velmi rozmanité, buď pouhé dolíky prstmi vtačené, také geometrický ornament z přímek, bodů a kruhů sestávající. Větší část střepin z Čertovy díry se shoduje s oběma z temene Kotouče i ze Šipky. Také s nálezy z jiných míst pravěkých na Moravě a v okolních zemích. Zjištěna je například úplná shoda střepin z Čertovy díry s krásným jedním šálkem z Býčí skály.

Kromě střepin vykopáno v Čertově díře pět přeslenů rozličné velikosti a tvaru kuželovitého. Dva hliněné korály z nichž jeden byl natřen tuhou. Z jedné střepiny vyřezáno a obroušeno plné kolečko průměru 4 cm.

Těž nálezy z kovu jsou nesčetné. Nejprv jmenuji dvě jehlice zhotovené ze slabého drátu čtverhranného, místy poněkud sklepaného. Hlavice jedné jehlice sestává z pěti, druhá pak ze čtyř spirálek čili kotoučů. V první jehlici jsou oba boční drátky vždy opačným směrem proti sobě do dvou kotoučů svinuty, kdežto prostřední drátek pouze v horější části jeden kotouč tvoří. Druhá jehlice podobným způsobem zhotovena; schází u ní jenom horější kotouč. Průměr každého kotouče, jenž sestává ze čtyř závitů obnáší 14 mm. Jednu spirálku jsem dal lučebně prozkoumati přičemž se ukázalo, že jehlice jsou zhotovené z ryzí mědi. K oběma měděným jehlicím přináleží trubička dlouhá 8 mm, široká jež je těsně svinutá z úzkého proužku plechu a obsahuje 23 závitů, dále pak rourka plechová, 69 mm dlouhá s krásnou patinou květnatou a konečně tři na způsob hřebů z plechu stočené a pevně stlučené předměty neznámého účelu.

Štramberk a německá okupace 1939—1945

poznámky a úvahy o nejtěžší době našich moderních dějin
ve světle vzpomínek i archivních dokladů

Josef Adamec

část III.

Na radnici bylo všechno české — archiv, zákony, nařízení, plány, smlouvy, ba i trestní rejstřík — okupanti zkrátka vše nechali naházet do jedné místnosti, podpa-
lovali s tím v kamnech a zničili vše, co mělo český nádech. Na Trůbě vlál prapor s há-
kovým křížem a Němci namlouvali českým lidem, že místo, kde je vztyčený jejich pra-
por, nikdy nepřijde zpět do českých rukou. Ale většina Čechů si nedala toto namluvit
a věřila pevně, že pohroma, kterou prožívali, přejde a vláda se vrátí do rukou české-
ho lidu.

Důsledky okupace pohraničních oblastí ČSR postihly bez výjimky všechno obyva-
telstvo okresu a vyvolávaly nespokojenost, která místy přerůstala v otevřený odpor
proti nacistickému režimu. První akce odporu byly sice živelné a neorganizované, ale
masové. Nesouhlas a nespokojenost se projevovaly nejčastěji šířením protinacistic-
kých plakátů, nápisů a letáků i agitací. Vyskytovaly se i manifestace a demonstrace
proti připojení k říši a za návrat do ČSR (Studénka, Polanka n. O., Kopřivnice,
Štramberk, Příbor...). Do konce roku 1938 bylo z našeho okresu odesláno mnoho pe-
tic a memorand o navrácení obcí i celých oblastí k ČSR (Kopřivnice, Štramberk), mno-
žily se drobnější projevy nesouhlasu (vyvěšování vlajek, zdobení národních pomníků
apod.).

I spisovatel Zdeněk Bár, štramberský rodák, ve svých vzpomínkách připomíná
události té doby: „Brzy nato už několik odvážlivců začalo uvažovat, jak se proti oku-
paci bránit. Snad využili Dušiček, doby, kdy příbuzní zdobí hroby svých blízkých zem-
řelých. A tak se na štramberském hřbitově sešli Vlada Hykel, nedávný knihovník Petr
Socha, bývalý štramberský starosta Michálek a jeden železničář (Čeněk Pikulík?).
Přidal se k nim Pepa Špaček a Lojzek Holub, jediný majitel auta, který se mohl vy-
mlouvat, že auto potřebuje pro dovoz potravin, nutných pro svůj obchod železem a po-
travinami.

Přišli všichni, protože jim to vzkázal Oldřich Hrstka, který už měl přímé pokyny od
podplukovníka Klímka z Ostravy. Bylo třeba co nejvíce bojovat proti obsazení pátého
pásma, bylo nutno připravit statistiky o češtví tohoto území, dbát o to, aby aspoň ně-
jaký kousek české půdy se dostal zpět tam, kam vždy náležel. Ale současně bylo nutno
pomýšlet na další akce, kterých by bylo v nejbližší době třeba.

Posádkové velitelství 8. pěšího pluku v Hranicích čekalo na určité a přesné infor-
mace. Také bylo třeba vypracovat memoranda, která měla být předložena všem cizím
mocnostem v anglické, francouzské a ruské řeči. Ze Štramberka navrhli, aby se jelo
nejen na francouzské a anglické vyslanectví, ale také k opatu Zavoralovi, jakoby ten-
to ušlechtilý muž mohl něco zmoci proti bezpráví násilí...

Železniční úředníci ze Štramberka — nejen se hlásící, ale také skutečně náležející k opravdovým Čechům — měli opisovat všechny listiny o množství odváženého vápna a cementu, který se vydával na cesty do Říše ze štramberských vápenek a cementárny. A tak ze Štramberka putovaly ještě téhož dne kopie všech zásilek, které dostávalo zpravodajské oddělení. Do Hranic byly dopraveny všechny vydávané tiskopisy s přesnými statistikami počtu českého a německého obyvatelstva všech obcí novojického okresu, všechny muzeální a archivální památky, dokazující nepopíratelné češství tohoto kraje. A současně s tím mapy, přesné nákresy, schémata.

Život ve Štramberku se přece jen trochu změnil. Palatzky (nový starosta) změnil Trúbu na Strahlenberg, do štramberských lázní, které už dávno chybou a omylem řídícího české školy Kretschmera, jehož rodina se už také dříve poněmčila, se dostaly do majetku Nordmarky — tam přijížděli němečtí páni a funkcionáři strany. I na radnici, kde dříve úřadoval jen Vojta Michálek a s ním jediný obecní tajemník, se nyní roztahovalo deset úředníků a úřednic, členů německé partaje. Ti měli převychovat štramberské obyvatelstvo. Ale bylo těžko změnit pevnou a neústupnou povahu štramberských kamenářů, dělníků z lomu pod Kotoučem. Těžko bylo ovládnout dělníky z cementárny, kde vždy bývalo středisko až příliš revolučně orientovaných dělníků a kde Viktor Mikš někdy až příliš rebelantsky naváděl ostatní k akcím a odporu. A to už tehdy, kdy ještě nebyl dán povel k sabotážím.

Štramberští odbojáři za pomoci svých ostravských vedoucích zorganizovali další akci. Stačilo, že Vláda Hykel dostal od Oldřicha Hrstky oznámení, že „...*delimitační komise přijede zítra přesně v devět a že je třeba ukázat svobodné mínění lidu...*“ Potom už ta zpráva šla tajně od úst k ústům ještě za noci před příjezdem československých důstojníků. Všichni věřili, že se ještě napraví křivda spáchaná tak hrozným způsobem na nevinnýcha zrazených...

Před očekávaným příjezdem komise byla v kostele mše svatá. Chodili na ni věřící i nevěřící a zvlášť toho dne byl kostel přeplněn, většinou ženami. Hodně se jich shromáždilo i v Katolickém domě. Komise přijela před radnici, na níž vlál prapor s hákovým křížem. Starosta Palatzky, jelikož neznal přesnou hodinu příjezdu, byl překvapen, když vešli do jeho kanceláře. Štramberský erb na radnici nikdy nebyl svědkem takové chvíle, pokořující české krajany.

Do jednání na radnici dolehl zvenčí výkřik: „Ať žije Československo!“ Prostranství před radnicí bylo zaplněno lidmi z kostela, z Katolického domu, z náměstí se přímo vyvalily davy žen. A když se z davu ozvalo Kde domov můj, byli němečtí úředníci chvíli bezradní. Podplukovník Klímek musel Němcům vysvětlovat, že nejde o předem připravenou akci. Jenom Palatzky poručil četníkům, aby ve škole zatkli všechny české učitele a drželi je v lázních jako rukojmí ...“

Na tuto událost vzpomínal i Vojtěch Michálek: „*Jednoho všedního dne, přesné datum už nevím, přišel ke mně pan odborný učitel Sadílek a říkal mně ještě po staru: „Pane starosta, pojdte se podívat na náměstí (to bylo asi 8 nebo 9 hodin ráno), tam je plno lidí a říkají, že jste jim pravil, aby dnes z celého okolí se sebrali a šli demonstrovat, že přijede delimitační komise, bude určovat hranice a oni že půjdou po kolenou a budou žebrot, aby tento kraj byl přidělen zpět k zemím českým...*“ Jdu tam, potkám několik žen a táži se, kam

že tak pospíchájí, ony mně říkají: „vždyt' jste vzkázal, že máme všichni přijít na náměstí“. Vysvětlil jsem jim, že to není pravdou, že až přijede komise je uvědomím, o to ať nemají obavu, že mám taky na tom zájem, snad větší než ony, aby se nevydávaly zbytečně nepřijemností. Ale nepomohlo nic, přijdu na náměstí, vidím plno lidí, hlavně žen, jelikož mužové pracovali. Říkám jim znovu, aby se rozešli, že až to sročení uvidí vojáci, kteří jsou v lánkách, bude to mít pro nás po tom všem, co se již stalo, nemilé následky. Neuposlechli a vskutku již se ženou vojáci s důstojníkem. Ten, když zahlédl jak s nimi rozmlouvám, sebrali mne na radnici, ihned celý dav se pohnul a šli všichni za námi. Nic nepomohlo rozhánění, všichni čekali před radnicí, co bude dál. Na radnici bylo vyšetřování, kdo to zosnoval, co je toho příčinou, proč celé okolí se shluklo. Vysvětlil jsem, že jelo auto s čs. státní vlajkou, lidé mysleli, že jedou určovat hranice a chtějí, aby byli přiděleni ke svému kmenu, že jejich řeči nerozumí.

Nařídili mně, abych z okna k nim promluvil, aby se během čtvrt hodiny rozešli. Učinil jsem tak, ale bylo marno, vmísili se mezi ně ordneři, poturčenci, kteří rozháněli lid. Promluvil jsem ještě jednou, pak zavřeli jednu ženskou, kterou asi za hodinu pustili a demonstrace byla skončena. Ale policejní hodina znovu v 9 hodin večer.“

Za nějakou dobu si okupanti vzpomněli, že ve Štramberku bylo muzeum a Pamětní kniha. Jenže nic nenašli. Začalo se tedy vyšetřovat, kde se věci nacházejí, hledaly se různé historické památky, jichž se chtěli zmocnit, ale ty již byly v bezpečí, takže nacistům zbyly jen vyhrůžky. Z Kotouče byly totiž Klubem českých turistů prostřednictvím p. Cmola odvezeny busty, které Němci ničili a zbyly tam jen sochy prezidenta Osvoboditele a sv. Václava. Na soše sv. Václava zničili Němci český znak, který neodborným způsobem odstranili z kamene.

Občané neměli jiné útěchy a navštěvovali pomník prezidenta Osvoboditele T. G. Masaryka, kde kladli svíce na podstavec, které zářily dlouho do noci, ačkoliv bylo místo přísně četnictvem hlídáno. Nepomohlo ani pokutování a žalářování, a tak nakonec nechali Němci pomník odstranit.

Když vylepili německé plakáty, byly tyto občany ničeny a zamazávány. Vojtěch Michálek jednou přistihl jednoho z občanů, jak plakát ničil. Vzhledem k tomu, že občané byli za tyto případy šikanováni, a navíc po osmé hodině večer nesměl nikdo na ulici, upozornil dotyčného na tento fakt a dostal tuto odpověď: „Pane starosta, my tomu nerozumíme, nechť nám to nedávají“. A že tedy půjde do okolí a tam jim to bude ničit.

Lidé se s novými poměry zkrátka nemohli nikterak smířit. Jednou z forem spontánního odporu a nesouhlasu s německou okupací bylo hromadné podávání přihlášek pro získání československého občanství — tzv. optace. Na základě opčního práva mohl občan žijící na okupovaném území požádat o státní občanství na území státu, ve kterém byl před okupací občanem. A to byla Československá republika. Optantu, který se přihlásil k československému státnímu občanství, bylo tak podle Vlád. nařízení č. 301 / 1938 Sb. z. a n. po předložení požadovaných dokladů přiděleno domovské právo v některé obci na tehdejší území Československa. Pro vyřízení nového státního občanství byla nutná řada dokladů — rodný list, oddavkový list, případně úmrtní list manžela, a také list domovský. Pro zjednodušení průběhu udělení domovského práva

bylo navíc ještě dobré, když občan mohl doložit (pokud měl) rodný nebo domovský list některého z rodičů vystavený v obci nacházející se dosud na území zbytku ČSR. Vzpomínky na tuto dobu zanechal Petr Socha: „Ve Štramberku — ještě více než v kterémkoli jiném českém městě — se rozvinulo úsilí, aby všechno obyvatelstvo optovalo pro Československo, jak to do 15. března 1939 bylo ještě přípustné. V čele těchto snah stál tehdejší štramberský starosta Vojtěch Michálek, který za pomoci obecního úředníka Josefa Lénerta vystavoval falešné domovské listy a jiné potřebné doklady.“

Československé úřady pro snadnější podávání optace otevřely přechodně úřadovny v obcích nejbliže nově vytvořených státních hranic. Štramberáci nejvíce optovali v neďalekém Lichnově. Pro občany nemající propustku přes hranice (Personalausweis) to však byl mnohdy problém. Pokud „ordner“ občana přecházejícího hranici „na černo“ nezastihnul, bylo všechno v pořádku. Hůře na tom ale byli ti chudáci, kteří byli na hranici odchyceni hlídkou. Byli odvedeni k výslechu na policejní vyšetřovnu do Kopřivnice, což nebylo místo, které by naši občané zvláště vyhledávali. Na druhou stranu, později se za tento přestupek dával koncentrák. Každý Čech, předvedený pro jakýkoliv přestupek byl zaznamenán do policejní karty, ze kterých si Němci zakládali kartotéku „poznačených“ osob. Vystěhování, ztráta majetku, taktéž ztráta zaměstnání na svém dosavadním pracovišti — to byly vyhlídky každého optujícího. Z toho je vidět, že to byl akt skutečného vlastenectví bez jakéhokoliv předstírání. Avšak neblahým důsledkům zabránil rychlý spád válečných událostí. Němci si nemohli dovolit narušit zázemí pro frontu, proto své odpůrce dokázali „obšťastňovat“ způsoby sobě vlastními.

Důsledky optování se dostavily se zpožděním teprve po úplné likvidaci ČSR. Výměry o určení domovské příslušnosti byly totiž optantům doručovány až v roce 1940. Ale už dříve byli občané při požadování jakýchkoliv služeb na úřadech tázáni, zda optovali. Na úředně vystavených dokladech bylo v kolonce Staatsangehörigkeit (státní příslušnost) u optantů uvedeno Protektorát, na rozdíl od ostatních, kteří tam měli Deutsche Reich. Úřad nebo osoby, kterým byl doklad předložen, věděly „s kým mají tu čest“, a podle toho, jak potřebovaly, s dotyčným jednali. S válečnými událostmi dostaly se do popředí jiné problémy, ale v žádném případě nebyla optace neuváženým dobrodružstvím, nýbrž projevem vlastenectví a odporu k okupantům. Už z toho důvodu nelze tento historický fakt bagatelizovat, jak se o to v minulosti někteří pokoušeli. Optací byl položen základ k pozdějšímu organizovanému odboji ve Štramberku.

Lze jen litovat, že po osvobození v roce 1946 se nepodařilo, či jinak řečeno, nebylo z různých důvodů žádoucí provést, na území Štramberka alespoň početní přehled optantů, jak o to usiloval bývalý pracovník tehdejšího MNV pan Josef Lénert. V Příboře provedli soupis bez problémů, zato ve Štramberku se o optaci takticky pomlčelo.

Okupace pohraničí znamenala kvůli ztrátě nejprůmyslovějších oblastí strategické a hospodářské ochromení státu. Navíc se brzy ukázalo, že obsazení Sudet bylo jen přehrou k rozbití a uchvácení Československa, k němuž došlo 15. března 1939. Český a slovenský národ se ocitl ve smrtelném nebezpečí postupné likvidace své národní existence a úplného zániku.

Páter Šuránek — dělník

Bohumil Kresta

část II.

Po nějakém čase vypomáhal vážnému na témže pracovišti. Označoval vagóny pro požadované frakce tříděného vápence, a zpracovával podklady k vyhotovení Nákladních listů k uceleným vlakům. Tato práce asi neušla bdělému oku některého ze strážců ideologického pořádku.

Páter Šuránek byl přemístěn ke kruhové vápenné peci na Horečku jako navážec /vozač/ kamene a vápna. Toto pracoviště bylo v té době považováno za fyzicky nejnáročnější v celém závodě. Na těžkém ocelovém kolečku vozil kámen z přilehlé skládky pece, nebo odvážel z pece vypálené kusové vápno do vagónů. Ze skládky i do vagónů se vozilo za každého počasí bez jakéhokoliv nadstřešení. Při vožení vápna byla v peci velká teplota a venku mnohdy mrzlo, sněžilo, přšelo, vál prudký vítr, nebo páliło slunce. V peci se vířil žíravý prach a kdo se potil, mívál bolestivá opruzení leptané vápenným prachem. Ruce dělníků byly mozolnaté a v zimě dlaně často rozpraskané. Na nohou křečové žíly a v křížích mučivé bodání. Pec se zakládala vápencem na počet komor a vypálené vápno zase na množství vyexpedovaných tun za směnu. Jinými slovy řečeno: za směnu se muselo ručně založit tolik tun kamene, kolik odpovídalo plánu výroby vápna. P. Šuránek zprvu vozil kámen a po čase vápno. Pracovalo se v kolektivní progresivní úkolové mzdě závislé na vyrobených tunách vápna. Vyžadovalo to udržet nasazené tempo celého pracovního kolektivu u pece.

Páter Šuránek se tady velice potil a několikrát za směnu si převlékal košile. Ty pak sušil na tak zvaném pecišti; a stalo se, že si je také nosil domu dosoušet. Byl jediným zaměstnancem v závodě, který při přechodu strážnicí bez vyzvání vždy předložil otevřenou aktovku k nahlédnutí. Jeden strážný byl velice drsných mravů, a když mu jednou P. Šuránek při odchodu předložil ke kontrole otevřenou aktovku, ve které si nesl ještě vlhké košile, dotyčný strážný řekl velmi nemístnou poznámku: „Jo, pane doktore, to není jen vínko popíjet.“ P. Šuránek strážného mile oslovil a povídá: „Pane, buďte bez obav, že kněží jsou živi z potu práce jiných. My nechceme, aby na nás někdo pracoval. Kněží se práce nebojí, nevyhýbají se jí, práce je živi.“ V tu dobu procházelo strážnicí více zaměstnanců, a tak se stalo, že tato nemístná poznámka strážného nezůstala bez odezvy. Kdykoliv pak P. Šuránek procházel strážnicí a onen strážný byl ve službě, raději se ukryl.

Páter Šuránek považoval práci za milost Bohem danou k vlastnímu sebezposvěcení. Všechny tělesné útrapy předkládal Kristu jako obět smíru a tak to také vyjádřil ve verších, které nadepsal:

„Projevy úcty k Ukřižovanému na Kotouči“

*Kotouči, Kotouči, vysoké téměř máš,
vysoko, vysoko duši mi pozvedáš.
Strašně je široká náruč Pána mého
tam, na tvém vrcholu kruté přibitého.
Přiviň mne, Ježíši, na své Srdce žhavé!
Vtiskni mně do dlaní rány své krvavé,
aby Tvůj svatý kříž radostně nosily,
o milost pokání pro lidstvo prosily.
Vtiskni mně jizvy své do nohou znavených,
by věrně kráčely po strmých stezkách Tvých.
Přelej mně do srdce lásky své plameny,
abych byl ohněm Tvým úplně strávený.
Kež mě Tvá svatá krev skrz naskrz posvěti,
a kež mě učiní tvou smírnou obětí!*

Asi rok před nástupem P. Šuránka došlo k přičlenění cementárny k podniku Kotouč. Sloučení doznalo dosti administrativních i organizačních změn. Vedoucím zásobování a skladů v novém podniku byl jmenován bývalý vedoucí z Kotouče, který po čase pro doplnění stavu pracovníků v ústředním skladě si vyžádal také P. Šuránka. A tak se podařilo Pátera Šuránka, aniž to tušil, „vytáhnout“ z kruhovky do skladu. Tam pracoval v oddělení hutního a stavebního materiálu. Jeho hlavní náplní byla manipulace s válcovaným materiálem, technickými plyny a vykládka vagónů se žáruvzdorným materiálem. Žádná lehká práce to nebyla, ale k jejímu usnadnění byly k dispozici alespoň drobné mechanizační prostředky.

Někomu se zdálo, že P. Šuránek je ve skladě už příliš dlouho. Proto vyvinuli tlak na ředitele, aby podepsal přemístěnku k jeho zařazení na dřívější pracoviště do vápenky z důvodu potřeby pracovních sil, a to výslovně jeho, protože tam už dříve pracoval. Podařilo se vyvinout protitlak a P. Šuránek zůstal ve skladu.

Přísloušnou poctivost P. Šuránka ocenil tehdejší ředitel závodu, jehož výrok se pak ještě dlouho v závodě připomínal. Na jedné poradě hospodářských pracovníků projednával se problém rozkrádání různého materiálu v závodě. Když přítomní vedoucí pracovníci vyslechli ostrou výtku na svoji adresu, dodal, jak byl zvyklý svým dialektem: „*Znam edem jedneho pracovníka v zavodě, kery někradě. A to je ten farař!*“ (Mínil tím Pátera Šuránka).

Páter Šuránek byl pro svou laskavost, pracovitost a v konání dobra také některými lidmi neoblíben. Jeho kněžské atributy byly nevhodným protipólem ateistické propagandy, a proto byl nežádoucí jako „politická“ přítěž. Až jednou se nenávislým „mocipánům“ s pomocí nového ředitele, nechvalně známého bývalého příslušníka bezpečnosti, přece podařilo P. Šuránka přemístit, jak to mezi sebou nazvali, „tam, kam patří“. Byl přemístěn do provozu lomu jako pomocník u bagru na tři směny.

U bagru bylo jeho pracovní náplní hlídat, a manipulovat s elektrickým kabelem při pojezdu bagru v těžbě, odstraňovat rozměrnější kameny z cesty ocelových housenic, mazat podvozek a pomáhat bagristovi drobnými službami. Také toto pracoviště popsal ve verších a nazval „*Těžba*“.

*Těžíme kamení ze srdce skály.
Práce se stupňuje, výtěžek malý.
Bagristé, pospěšte! Víc a víc ložte!
Řidiči, výkon svých vozidel zmnožte!*

*Brigády! Přesčasy! Náhradní směny!
Každý ten kámen je nezměrné ceny!
Drtič je přesilen. Ůpějí stroje!
Brzy však budou už drtímy dvoje!*

*Rypadlo rachotí, motory hučí.
Sníh mete do tváří, severák skučí...
Slunce žhne při práci...Hvězdy nám září...
Chleba si těžíme v potu svých tváří.
Mračí se! Blýská se, divě hrom bije.
Voda se z oblaků lije a lije.
Vodou se brodíme ve dne i v noci.
Tisíce překážek. Nutno je zmocí!*

*Kristus je skála. Je zdroj živé vody.
Přišel, by z lidstva sňal duchovní škody.
Srdce má dokořán. Hluboké, žhavé!
Tají v něm pro všechny poklady pravé.*

*Dělníci Ducha jsou Kristovi kněží
Ze srdce pro Srdce poklady těžší.
Do srdcí předrahé milosti loží...
Jsou lidstva záchranou — BAGRISTÉ BOŽÍ!*

*Dělníci Kristovi, těžte a ložte!
V lidech hlad po pravých hodnotách množte !
Těžít a rozdávat více a znova!
Lidstvu je potřeba BOŽÍHO SLOVA.*

*Slyš Srdce Kristova bolestné chvění...
„Lidé si KAMENÍ víc než MNE cení.“*

Když pracoval u bagru, docházelo ve večerních hodinách k výpadkům elektrického proudu, takže na lomě se celý provoz zastavil i na delší dobu. Páter Šuránek se nikdy neuchyloval do ústraní, ale přátelsky se přidružoval k ostatním pracovníkům. Byl tam, kde jej Pán chtěl mít. Říkával: „*Nic se neděje bez vůle Boží, pán Bůh po nás chce, abychom mu věrně sloužili všude, kde se právě nacházíme; v každé době a na každém místě. Všechno co šlechetného děláme, dělejme s vědomím, že tím sloužíme Bohu.*“ Jeho slova nikdy nebyla prázdnou frází, ale dosvědčená osobním příkladným plněním. Nestoudné řeči některých mnohomluvných pracovníků, navíc proložené drsnými slovy, nebyly mu moc příjemné. Proto přestávky po dobu výpadku elektrického proudu se snažil duchovně obohatit. Měl nevyčerpatelný zdroj poučných a zábavných námětů, které pozorné posluchače niterně obohacovaly. Na jasné a hvězdné obloze popisoval jednotlivá souhvězdí a u nejjasnějších hvězd jejich jména. Hovořil o mléčné dráze, o mlhovinách, a za nepříznivého počasí je seznamoval s velikostí hvězd, hvězdných vzdálenostech, a to tak poutavě, že posluchači s úctou, láskou a respektem na jeho vyprávění ještě léta vzpomínali. P. Šuránek tak chtěl upozornit posluchače na velikost Svořitelova díla, jeho nesmírnou, božskou Velebnost nad lidskou nicotností, a tak je přivádět k uvažování o Bohu Tvůrci a o tvoru člověku.

Přestože jeho vyprávění bylo vždy věcné a velmi poučné, bez jakéhokoliv náboženského zabarvení, přece to některým vadilo. Asi pochopili vzájemné souvislosti. Potřebovali proto P. Šuránka „odtrhnout od mas“. Přemístili ho na pracoviště, které nemělo v závodě ani odborné označení. Stal se dělníkem, uklízečem lomových cest. Ale co Bůh činí, dobře činí. P. Šuránek už také nebyl žádný mladík a po přestálých útrapách si zasloužil poněkud klidnější práci. Na této své poslední „štaci“ v závodě pracoval se dvěma spolupracovníky, a to pouze na denní směně. Na lomových cestách ve svahovitém terénu odklízěl kameny, které se skutálely z damprů, čistil okraje silnic a po deštích likvidoval z cesty nánosy zeminy. Domnívám se, že pro každého jiného v jeho věku by to bylo po pracovní strážce, ne ovšem finančně, poměrně vyhovující, fyzicky nenáročné pracoviště, ale P. Šuránek nepolevil v práci ani tady. Řidiči ani ostatní pracovníci nemohli pochopit jeho pracovní svědomitost právě na tomto nekontrolovaném pracovišti.

Ať pracoval u bagru nebo na cestách, nikdy nedbal nepřízně počasí. I když spolupracovníci odcházeli do přístřeší, on zůstával na pracovišti, pokud nedostal pokyn nadřízeného, aby se šel také ukryt. Říkával; „*Závod mě vybavil vším potřebným, abych mohl pracovat za každého počasí. Za práci jsem odměňován a jsem povinen zůstat.*“ K jeho pracovní výstroji patřil pogumovaný plášť a gumové holínky. Ty nosil vždy s sebou, čímž byl všeobecně známý.

Všeobecně byl s úctou slušnými lidmi oslovován: Pane doktore. Nikdy si ale na titulování nepotrpěl, ba naopak s milým úsměvem a s radostí přijímal, když jej někteří oslovovali prostě: Pane Páter. Kdokoliv a kdykoliv se P. Šuránka zeptal, jak se mu daří, vždycky slyšel stejnou odpověď: „*Díky Pánu Bohu lépe, než si zasloužím.*“ Byl pravým Kristovým knězem — dělníkem. Kde pracoval, pracoval vždy svědomitě a s láskou. Druhým podle svých sil pomáhal, odpouštěl křivdy, modlil se za lidi tvrdého srdce, i za ty, co vedou neslušné řeči. Kdo se mu svěřil se svou duševní bolestí, toho vlídným slovem potěšil, povzbudil a dodal mu duchovní síly a odvahy k překonání nesnáží. Dlouhé návštěvy neměl rád. Říkával: „*Do práce jsme přišli pracovat, práce nás živí a posvěcuje, proto nesmíme zahálet.*“ Těmito a podobnými slovy se každé návštěvě na kterémkoliv jeho pracovišti omluvil, v duchu požehnal a pokračoval v práci. Výstižněji to snad nemohl vyjádřit jako ve svých verších:

*Tvrdá horo, ukrutná jsi,
necitelné srdce máš!
Pot a krev nám ze žil piješ,
naším žitím pohrdáš“.*

*Nenaříkej, nevyčítej,
že mám srdce z kamene.
Vždyť můj kámen v chléb si měníš,
piješ z mého pramene.*

*Nekřivdi mně, nevyčítej,
vína bude u tebe.
Miluj práci, važ si křížů,
ony vedou do nebe“.*

V roce 1957 se P. Šuránek dosti vážně rozstonal. Po důvěrném pohovoru s ošetřujícím lékařem (dr. Filou) dospělo se k názoru, že vzhledem k jeho zdravotnímu stavu a jeho věku dalo by se pro P. Šuránka „něco udělat“, rozuměj invalidní důchod. Lékař však s mírným úsměvem podotknul: „*Ale pan doktor musí chtít*“. Zřejmě dobře P. Šuránka znal. Když P. Šuránek nastoupil znovu do práce, navštívil jsem ho na pracovišti a seznámil s připravovaným záměrem. Načež P. Šuránek řekl, že se cítí úplně zdrav a v žádném případě prý by to nebylo vhodné. Toto své rozhodnutí zdůraznil ještě v dopise, ve kterém mimo jiné píše: „*Rozvažoval jsem věci opět ze všech stran a rozhodl jsem se poprosit Vás, abyste zanechal jakékoli akce proto, abych dostal důchod. Skutečně je to věc nevhodná, ježto jsem nyní zdrav (díky Bohu!) a tak by nebylo žádného vážného důvodu k důchodu. Naopak by se vydával lékař v nebezpečí, že jedná nikoli v duchu zákona. Chtěl jsem Vás o to poprosit ústně, ale zjistil jsem, že máte zrovna dovolenou, proto se odvažuji psát, aby se něco neomeškalo. Nemějte mně to za zlé*“. Když jsem o stanovisku P. Šuránka informoval lékaře, ten řekl: „*Tušil jsem to, pan doktor je velice zásadový člověk. Ale pro každý případ to necháme otevřeně.*“

Z kroniky Svazu skautů R. Č. S. Štamberk, I. oddíl

Zdeněk Bár (br. zapisovatel)

část III.

Vycházka na Hukvaldy

dne 17. dubna 1922 (1. celodenní)

Ráno o 8. shromáždilo se u naší klubovny 15 bratrů v krojích. Každý zásoben dobře potravou, vředy byl to první náš celodenní výlet.

Bratři seřazeni rychle a hned vyrazili jsme k cíli naší cesty — Hukvaldům. Statně stoupají i ti nejmenší v řadě Štamberkem a Koprivnicí. V Koprivnici vedle „Heisigů“ čekají nás milí přátelé, bratři z II. oddílu Koprivnice. Přirazují se k nám a jdeme pak dále. Za Koprivnicí v polích oddíl má „rozchod“ a jdeme jednotlivě. Brzy počet náš vzrůstá o 2 bratry. Bratr J. Socha (vulgo Bídáček či Buffalo) a br. E. Sopuch byli ráno tak zaměstnáni „šmarovačkou“, že zapomněli přijíti včas ke škole — místu srazu, a proto musili nás doháněti, aspoň měli training v chůzi a běhu. Procházíme Mniším, malou vesnicí, kdež nespátřili jsme mimo 2 slepic, 1 kohouta a 3 lidí živoucího tvora a pak za zpěvu přicházíme do podhradí Hukvaldů.

Setkáváme se se 2 Příboráky skauty a stoupáme vzhůru ke hradu. Tam byl již II. oddíl Koprivnice a my přišli právě, jak I. oddíl měl tam konflikt s hradním. Některý hoch z I. oddílu přešel zdi a dostal se do hradu. Dříve však než se mohl vrátiti, přišel hradní a návštěva jeho jej velmi překvapila. Začal mu „mírně“ nadávat, a když za ním utíkal, tu onen „skaut“ z I. Koprivnice seskočil z hradby vysoké 7 m, nešťastně však natáhl si žílu. Bratři ze Štamberka ošetřili mu ránu a spor s hradním byl brzy vyrovnan a dovoleno nám, abychom se utábořili ve hradě. Dovoleno nám, abychom si prohlédli též hrad. Zatím přišel I. oddíl Příbor. II., oddíl skautek Koprivnice.

Přišli jsme do hradu a vyvolili si místo k táboření, ale bylo již poledne. Silně jsme se posilili, pobědvali a rozloučili s některými bratry z II. Koprivnice, kteří museli již domů. Po obědě prohlédli jsme si též tábory bratrů ostravských z I., II., III., V., a V. oddílu skautů i Old skautů a pak I. Frenštát p./R., I. skautek Ostrava a začali stavěti svůj stan a od 1 hod. do 3 hod. opalovali jsme se; měli jsme sluneční lázeň. Od 3 hod. pak hráli jsme různé hry skautské, i dutým míčem pokoušeli jsme se hráti s Ostraváky podobně (voleyball). Přiblížila se již hodina odchodu, a tu Příboráci chtějíce propagovati skauting v Příboře žádali nás, abychom šli do Příbora. Ostatní oddíly šly s nimi, my však pro pokračování dobu musili jsme pěšky do Drnholce a odtud vlakem do Štamberka.

Vrátili jsme se z prvního celodenního výletu, snad poněkud nespokojeni, ale poznali jsme i v čem tkví chyba toho a rozhodli se pokud možno nepodporovati vycházky (nečitelné) sborů, kdež není jednotného vedení a kde někteří bratři v kroji přestupují náš zákon — pijí lihoviny, byť i jen pivo, jako bratři z Ostravy.

21. Schůzka

(4. oddílové rady) dne 19. dubna 1922

Schůzky zúčastnilo se 8 bratrů (2 zástupcové rádců) a zahájena br. Hornicchem o 1/2 8 hod.

1) Jednáno o kázni za výletu na Hukvaldy a rozhodnuto uspořádati příští neděli pořadová cvičení celého oddílu, rovněž cvičení celého oddílu, rovněž cvičení pozdravů. Po cvičení za příznivého počasí bude vycházka.

2) Určeno pořádati při schůzích oddílové rady též kurs rádcovský pro všechny rádce i jich zástupce se zvláštním zřetelem ku první pomoci. Přednášet budou br. vedoucí, jeho zástupce i jednotliví rádci sami.

3) Br. Bár navrhuje, aby schůze oddílové rady byly přeloženy na středu každého týdne. Bez debaty schváleno.

4) Někteří bratři stěžovali si na chování V. Vogla, hlavně prohrěšil se proti kázni, dále pak určeno, aby bratr Al. Jalůvka nastoupil teď 14denní dovolenou, což se mu ve schůzi uznává.

5) Poukázáno na některé zjevy při hromadných vycházkách několika sborů bez ústředního vedení. Ujednáno: Nedoporučovati takové vycházky a ku vyřízení záležitostí týkajících se všech sborů žádati svolání schůze.

6) Bratři naléhají, aby, co nejdříve, svolána byla sborová schůze. Mají mnoho dotazů a tedy požádá se Br. sbor. vůdce, aby schůze byla uspořádána ve Štamberku.

7) Vůdce je zodpověděn za chování všech členů oddílu i sám všechny nejlépe zná. Proto žádáme, aby při větších podnicích vedl sbor sbor. vůdce, ale zároveň každý oddíl byl veden svým vůdcem.

8) Při závodech po slibu dne 16. 4. poznalo se, že jednotlivé družiny jsou příliš slabé, proto jest potřeba znovu uspořádati družiny. Po krátké debatě určeno rozdělit všechny bratry do čtyř družin podle velikosti a stáří. Rádci zůstanou titíž pro všechny družiny.

9) Někteří bratři nenavštěvují naše podniky, vyzveme je, aby prohlásili, zda chtějí vystoupiti. Týká se to hlavně br. Jar. Rašky. Zároveň doporučeno všem rádcům v nových družinách nacvičovati vazání uzlů.

Tím schůze skončena o 3/4 20. hod.

Na Hukvaldech před obědem (autor fotografií neznámý, text Zdeněk Bár)

Na Hukvaldech při jídle (autor fotografií neznámý, text Zdeněk Bár)

